

लोक सेवा आयोग

नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा, सिभिल समूह अन्तर्गतका इरिगेशन, जनरल, विल्डिङ एण्ड आर्किटेक्ट, हाइड्रोपावर, हाईवे, हाइड्रोलोजी र स्यानिटरी उपसमूहका रा.प.द्वितीय श्रेणी, उपसचिव वा सो सरह पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	खण्ड	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या × अङ्क	समय
प्रथम	General Subject	Administration & Management	१००	४०	विषयगत (Subjective)	6 × 5 = 30 (Short Answer)	३ घण्टा
		Engineering Construction & Development Management				2 × 10 = 20 (Long Answer)	
		Service/Group related - Acts, Rules and Policies				1 × 20 = 20 (Problem Solving)	
द्वितीय	Technical Subject		१००	४०	विषयगत (Subjective)	2 × 5 = 10 (Short Answer) 2 × 10 = 20 (Long Answer)	३ घण्टा
						1 × 5 & 1 × 10 = 15 (Short & Long Answers) 3 × 15 = 45 (Critical Analysis) 2 × 20 = 40 (Problem Solving)	३ घण्टा

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क :- ३०

विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०		बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)	-

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- माथि उल्लिखित सेवा अन्तर्गतका सबै समूह/सवै उपसमूहहरूको लागि प्रथम पत्रको पाठ्यक्रमको विषयवस्तु एउटै हुनेछ । तर द्वितीय पत्र Technical Subject को पाठ्यक्रम समूह/उपसमूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ ।
- प्रथम पत्रको लिखित परीक्षा माथि उल्लिखित सेवा अन्तर्गतका सबै समूह/सवै उपसमूहहरूको लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन हुनेछ । तर द्वितीय पत्रको परीक्षा समूह/उपसमूह अनुसार अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ ।
- प्रथम पत्रमा प्रत्येक खण्डको लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । उम्मेदवारले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- द्वितीय पत्रमा प्रत्येक प्रश्न/खण्डको लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । उम्मेदवारले प्रत्येक प्रश्न/खण्डको उत्तर छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रममा जुनसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियम, नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधित भई हटाईएका वा थप गरी संशोधित भई कायम रहेका) लाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागू भएका माथि उल्लिखित सेवा, समूह र उपसमूहहरूको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०८१/०३/३० देखि

लोक सेवा आयोग
नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह अर्न्तगतका इरिगेशन, जनरल, विल्डिङ्ग एण्ड आर्किटेक्ट, हाइड्रोपावर,
हाईवे, हाइड्रोलोजी र स्यानिटरी उपसमूहका रा.प.द्वितीय श्रेणी, उपसचिव वा सो सरह पदको खुला र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र :- General Subject

Section (A) : Administration & Management

(6 × 5 Marks = 30 Marks)

१. राज्य र सरकार
 - १.१ नेपालको संविधान
 - १.२ राज्यशक्तिको बांडफांड, शक्ति पृथकीकरण, सन्तुलन र नियन्त्रण
 - १.३ सरकारको कार्यक्षेत्र र भूमिका
 - १.४ सङ्घीय प्रणाली : नेपालमा प्रशासनिक संघीयता र वित्तीय संघीयता
 - १.५ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकार
 - १.६ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सरकार बीचको अन्तरसम्बन्ध र समन्वय
 - १.७ सार्वजनिक नीति विश्लेषण, तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन
२. लोकतन्त्र, मानव अधिकार र नेपाली समाज
 - २.१ समावेशी लोकतन्त्र
 - २.२ कानुनी राज्य र मानव अधिकार
 - २.३ प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व
 - २.४ सामाजिक न्याय र सामाजिक सुरक्षा
 - २.५ नेपाली समाजका विविध जात/जाति/वर्ग/समुदायहरूको सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक अवस्था र रहनसहन
 - २.६ सकारात्मक विभेद, विविधता व्यवस्थापन र यसका चुनौतीहरू
 - २.७ सूचनाको हक एवं सार्वजनिक निकायको दायित्व
३. सार्वजनिक प्रशासन
 - ३.१ सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा, सिद्धान्त र कार्यहरू
 - ३.२ कर्मचारी प्रशासनका आधारभूत पक्षहरू
 - ३.३ प्रशासन र राजनीति बिचको अन्तरसम्बन्ध
 - ३.४ सार्वजनिक सेवा प्रवाह र यसका नवीनतम् अभ्यासहरू
 - ३.५ आर्थिक प्रशासन - बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्यांकन
 - ३.६ सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन (सार्वजनिक आय, खर्च तथा ऋण)
 - ३.७ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली
४. व्यवस्थापन
 - ४.१ व्यवस्थापनको अवधारणा, सिद्धान्त र नवीनतम प्रवृत्तिहरू
 - ४.२ व्यवस्थापकको कार्य, भूमिका र सिपहरू
 - ४.३ उत्प्रेरणा, मनोबल, नेतृत्व, नियन्त्रण, समन्वय र निर्णय प्रक्रिया
 - ४.४ समूह गतिशीलता, संगठनात्मक व्यवहार, समूहकार्य र कार्य संस्कृति
 - ४.५ सार्वजनिक क्षेत्र व्यवस्थापन र नवोदित अवधारणाहरू
 - ४.६ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र सूचना प्रविधिको उपयोग
 - ४.७ गुनासो व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, सूचना व्यवस्थापन र समय व्यवस्थापन
 - ४.८ सामूहिक सौदाबाजी र ट्रेड युनियन

लोक सेवा आयोग

नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह अर्न्तगतका इरिगेशन, जनरल, विल्डिङ्ग एण्ड आर्किटेक्ट, हाइड्रोपावर, हाईवे, हाइड्रोलोजी र स्यानिटरी उपसमूहका रा.प.द्वितीय श्रेणी, उपसचिव वा सो सरह पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

५. विकासका आयामहरू

- ५.१ विकास र पूर्वाधार प्रशासनको अवधारणाहरू र नवीनतम उपागमहरू
- ५.२ नेपालमा योजनावद्ध विकास र चालु आवधिक योजना
- ५.३ विकासका आयामहरू : मानव विकास, दिगो विकास, समावेशी विकास, गरीबी निवारण, विश्वव्यापीकरण र स्थानीयकरण
- ५.४ वातावरण, जनसंख्या, रोजगार र बसाँईसराई
- ५.५ जलवायु परिवर्तनले सामाजिक जीवनमा पारेको प्रभाव र अनुकूलन
- ५.६ विपद् व्यवस्थापन
- ५.७ नेपालमा विकासका चुनौती तथा राष्ट्रिय विकासका मुद्दा/सवालहरू

६. शासकीय सुधार, सुशासन र व्यवसायिकता

- ६.१ नेपालमा शासकीय/प्रशासन सुधारका प्रयास र चुनौतीहरू
- ६.२ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, विशेषता र आधारभुत मान्यताहरू
- ६.३ सुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहिता
- ६.४ सदाचार, व्यवसायिक नैतिकता र मूल्यहरू (Values)
- ६.५ सम्पत्ति शुद्धीकरण (Money Laundering) र भ्रष्टाचार निवारण
- ६.६ विद्युतीय शासन (E- Governance)
- ६.७ सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा नवप्रवर्तन (Innovation)

Section (B) :

Engineering Construction and Development Management

(2 × 10 Marks & 1 × 20 Marks = 40 Marks)

1. Project Management

- 1.1 Project Planning: Project identification and formulation, Feasibility study, Detailed Engineering Design, Economic and Financial analysis, Evaluation of Alternatives- Present worth, Future Worth, Annual Worth, NPV, IRR, B/C Analysis, Project Appraisal, Project Approval, Project Documentation
- 1.2 Project Budget and Cost Management: Capital planning procedures, Project budget, Cost aggregation, Reserve analysis, Funding limit reconciliation, Preparation of job site administration and submittals
- 1.3 Work Breakdown Structure (WBS), Bar Chart/ Gantt Chart, Network Analysis (CPM and PERT), Critical Path and Floats, Project Scheduling and Resource Management, Resource Levelling, Project Organizations, Role of Stakeholders
- 1.4 Construction Planning: Principles and Steps of Planning, Site Planning, Construction Documents, Plant and Equipment Management, Inventory Management
- 1.5 Project Monitoring, Control and Evaluation: Supervision and Monitoring, Project Control (Time, Cost and Quality), S-curve, Earned Value Analysis, Quality

नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह अर्न्तगतका इरिगेशन, जनरल, विल्डिङ्ग एण्ड आर्किटेक्ट, हाइड्रोपावर, हाईवे, हाइड्रोलोजी र स्यानिटरी उपसमूहका रा.प.द्वितीय श्रेणी, उपसचिव वा सो सरह पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

Circles, Quality Assurance (QA), Total Quality Management (TQM), Specifications and its importance in Quality Assurance, Technical Auditing (Validation, Verification, Precision, Accuracy and Tolerance)

- 1.6 Occupational Health and Safety: Concept of Risk and Hazard, Sources and Types of Risk, Risk Analysis, Risk Response Planning, Accident at Work Places, Causes of Accident, Prevention of Accidents, Workplace Safety Policy and Procedures, Grievance Redress

2. **Procurement Management**

- 2.1 Concept and Principles of Public Procurement, Procurement Cycles /Processes, Procurement Strategy, Procurement Planning, Contract Types (Unit Rate, Lump Sum, Cost Plus, Construction Management Contract, Design-Build, Turn Key, EPC, EPCF, Hybrid Annuity Model, Various Models of PPP like BOOT, BOT, BTO, BOO etc.), Procurement Methods (Works, Goods and Services), Contract Packaging
- 2.2 Standard Bid Documents (Works, Goods and Services), Bidding Procedures, E-bidding, Bid Evaluation, Protest and Review, Contract Award
- 2.3 Procurement Guidelines of Development Partners (ADB, WB, AIIB)

3. **Contract Management**

- 3.1 Contract: Essentials of Valid Contract, Conditions of Contract, FIDIC Conditions of Contract, MDB Harmonized Version, Contract Documents of Development Partners (ADB, WB)
- 3.2 Major Issues of Contract Management: Date of Contract Effectiveness, Payment, Delay and Extension of Time (EOT), Liquidated Damage and Bonus, Compensation Events, Variations, Dispute Management, Price Adjustment, Contract Termination, Take Over and Acceptance, Settlement of Project Account, Release of Retention Money and Performance Security
- 3.3 Conflict Management: Causes, Analysis and Resolution Techniques, Dispute Management (Amicable Settlement, Adjudication and Arbitration)
- 3.4 Construction Claims: Causes and Remedial Measures

4. **Innovative Approaches of Development Management**

- 4.1 Development Planning
- 4.1.1 System Planning (Roads, Irrigation, Hydropower, etc.)
- 4.1.2 Sectoral Planning (Agriculture sector, Energy sector, Transport sector, etc.)
- 4.1.3 Strategic Planning (Cross Sectoral Decision Making)
- 4.2 Multi-Stakeholder Analysis
- 4.3 Peoples' Participation in Planning, Implementation and in Decision Making Process

लोक सेवा आयोग

नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह अर्न्तगतका इरिगेशन, जनरल, विल्डिङ्ग एण्ड आर्किटेक्ट, हाइड्रोपावर, हाईवे, हाइड्रोलोजी र स्यानिटरी उपसमूहका रा.प.द्वितीय श्रेणी, उपसचिव वा सो सरह पदको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 4.4 Public Accountability in Infrastructure Management (Public Audit, Public Hearing, Citizen-State Joint Monitoring)
- 4.5 Financing Infrastructure Development: Traditional Government Funding (Internal Resources Plus Development Partners' Assistance), Government and Multi-lateral Investment Agencies
- 4.6 Green Technology and Innovation, Utility Inventory, Utility Infrastructure and Service Regulation
- 4.7 Utilization of Global Climate Fund for Infrastructures in Nepal: Potentiality, necessary preparation and development methodology

Section (C) :

Service/Group related- Acts, Rules and Policies

(2 × 5 Marks & 2 × 10 Marks = 30 Marks)

1. नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा (गठन, समूह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति सम्बन्धी) नियमावली, २०५१
2. नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद ऐन, २०५५
3. नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद नियमावली, २०५६
4. निजामती सेवा ऐन, २०४९
5. निजामती सेवा नियमावली, २०५०
6. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
7. सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
8. आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६
9. आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७
10. सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४
11. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४
12. वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६
13. वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
14. विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, २०७५
15. जग्गा प्राप्ति ऐन, २०३४
16. सार्वजनिक-निजी साभेदारी तथा लगानी नीति ऐन, २०७५
17. राष्ट्रिय जलवायु परिवर्तन नीति, २०७६
18. वैदेशिक सहायता नीति, २०७६
19. विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४
20. विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६
21. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
22. विकास समिति ऐन, २०१३
23. सार्वजनिक -निजी साभेदारी नीति, २०७२
24. राष्ट्रिय भू-उपयोग नीति, २०७२
25. भू-उपयोग ऐन, २०७६
26. भू-उपयोग नियमावली, २०७९